

Bohoslužby v Zábřehu 22.srpna 2021

J 6,60-69

Milé sestry, milí bratři, možná si vybavujete tu repliku z jedné pohádky: „Prosím tě, jaké práce, co bys chtěl na té vojně dělat? To je samá přehlídka, paráda...“ V jisté obměně se s podobnými výroky zřejmě setkáme i ve zcela jiných oblastech. Je přeci lákavé, když dostaneme nabídku, že máme příležitost hodně získat a téměř nic pro to nedělat, nic nás to nemusí stát.

Je možné, že podobným způsobem smýšleli i někteří Ježíšovi učedníci. Alespoň ten dnešní text by to mohl trochu rozkrývat. Co pro mnohé z nich znamenalo být učedníkem? Chodili spolu s Ježíšem, naslouchali, byli přítomni jeho zázrakům. Nejednomu z nich to připomínalo dobu proroka Elíši. I on měl kolem sebe mnoho učedníků, kteří mu naslouchali, učili se, byli svědky jeho mimořádných činů. Asi tomu museli obětovat čas a museli také pracovat. Ale to nebyl zase takový problém. A když Elíša i Ježíš dokázali zázračně nasytit, pak už se všechno zdálo zcela v pohodě. Oba mistři požívali vážnosti a to se přenášelo i na jejich učedníky. Takže následovat Ježíše, se zdálo být nejen dobrým nápadem, ale i něčím chvályhodným, přijímaným ostatními s respektem. Jak ale čteme na úvod dnešního evangelia, v jistý okamžik přichází zlom. Někteří z učedníků jsou v šoku a později Ježíše opouštějí. Co tento šok způsobilo? Co jimi otřásl? Setkali se s něčím, co nabolouralo idylický obraz života Ježíšova následovníka.

To je hrozná řeč, kdo to může poslouchat? Takto jsme to četli. A možná si to také někdy řekneme. Vystřízlivění z ideálu, zboření představ a různých očekávání, to se stává nejen v běžném životě, ale také ve vztahu k Bohu, k církvi, ke společenství, ve kterém se pohybujeme. Když jsem se tak rozkoukával a začal si uvědomovat, že existují nějakí evangelíci, kteří jsou jiní než katolíci, přišel jeden velký šok. Zjistil jsem, že evangelíci také věří v Ježíše Krista! Měl jsem tehdy dojem, že katolíci jsou na rozdíl od evangelíků zpátečníci právě proto, že se hlásí k jakémusi chlapovi přibitému na kříž. Nešlo mi tenkrát do hlavy, jak pokrok může být spojen s něčím tak absurdním, zastaralým. Ostatně, právě toto propojení církve s čímsi poněkud zastaralým, nemoderním může být šokem i dnes. Nemyslím tím používání historické techniky či jazyka, ale spíš držení se hodnot, či způsob uvažování. Jistě někteří řeknou, že se nedá poslouchat dýchavičný zpěv, či nesrozumitelné projevy faráře. Ale někdy může být spouštěčem zaječích úmyslů stálé tepání hříšného světa kolem nás, pitvání věroučných sporů, jimiž žili reformační otcové, nebo podobných témat, která jsou dnešnímu člověku velmi vzdálená. Je to děs pramenící z toho, že není možné porozumět řečenému slovu, nedá to smysl. Tak jako mnohým posluchačům nedávalo smysl, že by měli jíst Ježíšovo tělo a pít jeho krev. Myslím, že

tady je zděšení končící útekem celkem pochopitelné.

Když Ježíš mluvil o jedení těla a krve, měla jeho slova poněkud hlubší význam, než jen spor o pochopení toho, jak je taková věc možná. Střet představ a skutečnosti se odehrává ještě někde jinde. Trochu přeneseně by se dalo říct, že je to v nutnosti opravdu vážného rozhodnutí se pro Ježíše. Je to v přijetí faktu, že člověk se dostal do bodu, který je zlomový a musí se rozmyslet, co bude dál. Tady se totiž dozvídáme, co to přijetí Ježíše pro člověka znamená, co všechno obnáší. Přijmout Ježíše totiž není o přijetí pozemské slávy, ale Ježíšova kříže. O tom mluví při svém působení a vnímat to lze i z kapitoly, kterou ten dnešní text uzavírá. Velikonoce, chléb alias tělo, dar Ducha, to všechno ukazuje k Ježíšovu ukřižování. Když potom Petr říká ona nezapomenutelná slova: „Kam bychom jinam šli, vždyť ty máš slova života“, je to vyznání, že stojí za to jít s Ježíšem dál, i když je to cesta, která moc neodpovídá našemu očekávání, našim představám.

Když je před člověkem něco nového, má samá skvělá očekávání. Tak jsem si kdysi říkal, že ti křesťané - evangelíci, to jsou skvělí lidé. Mezi nimi člověk nepotká to, co znal běžně z prostředí kolem sebe. Jenže on ten ideál bral pomalu za své. Ukázalo se, že evangelíci se mezi sebou také umí pěkně pohádat, umí být nevrlí, také někdy líní, sobečtí, uzavření, vypočítaví. Vše nové také člověk dychtivě hltá a tak mi přišlo normální, že v neděli se těším do kostela, v pátek na mládež, ve čtvrtek na biblickou. I zde ideály začaly padat, ne všichni byli tak dychtiví, horliví. Někteří měli své důvody, mnohým se ale prostě přijít nechtělo. Ani mně samotnému mnohá předsevzetí moc dlouho nevydržela. Zkrátka se ukázalo, že i sborová společenství jsou jen společenstvím lidí, kteří mají své nedostatky a do nějakého ideálu mají daleko. Možná by zde mohla přijít na mysl slova, která trochu parafrázuji začátek dnešního textu: „To jsou hrozné věci, kdo se na to má dívat!“ Jenže právě to také patří k našemu následování Ježíše. Stáváme se součástí něčeho, co nemusí být zcela ideální, naplňovat naše očekávání. Stáváme se součástí společenství, které tvoří konkrétní lidé, kteří nejsou svatými, ale stejně jako my ostatními jsou omilostněnými hříšníky, kteří s pomocí Boží stále zápasí za udržení na cestě života. Možná i toto je kříž každého Ježíšova učedníka. Střetává se u něj očekávání úžasného společenství s realitou, která dost pokulhává a je náročné ji nějak strávit.

Pro mnohé učedníky cesta s Ježíšem skončila, když představil, co všechno bude obnášet. Je to celkem zajímavá zmínka. Co nám vlastně říká? Trochu zjednodušeně bychom řekli, že asi ne každý zvládne cestu za Ježíšem, ne každý je ten vyvolený, který k němu skutečně patří. To si ale myslím, by bylo špatně pochopeno. Text neříká, že by ti zbylí byli v něčem lepší než ti ostatní, dokonce by se jim dostalo nějaké zvláštnější péče, mimořádného poznání. Nic z toho. Jen to všechno dokázali jinak zhodnotit, uspořádat. A to je důležité. Poznali to základní, podstatné, z čeho vyrůstá Ježíšovo působení. Nejde o naplnění vlastních ideálů, ale o poznání svého místa v Božím díle, jde o nalezení Boží vůle pro lidský život. Ježíš má slova života. A když ta slova života mluví trochu podivně, když se dostávají do rozporu s tím, co učedníkům

přijde normální, vydávají se nikoliv někam pryč, ale hledat, co tímto rozporem chce Bůh říct.

Myslím, že tato celá šestá kapitola z Janova evangelia dobře ilustruje naše setkání s Ježíšem. Na počátku stojí ohromný úžas, skoro až opojení nad úžasným dílem, které Ježíš koná. Pak ale přichází trochu boj o to, jak toto dílo uchopit, jak ho přijmout do svého života. S tím, jak roste naše poznání Ježíše, roste také potřeba přemýšlet nad jeho činy, vyrovnávat se s tím, že ne všechno je snadno přijatelné. Ježíš vede k aktivnímu následování, k žádnému duchovnímu konzumu, ale ke službě. Proto je jen otázka času, kdy se před námi objeví bod zlomu, bod, kdy je třeba se rozhodnout, jestli půjdeme dál s Ježíšem, nebo zůstaneme jen vzdálenými pozorovateli. Ono to někdy vypadá dost podobně, ale jak můžeme číst z vyznání Petrova, je zde jeden velký rozdíl. Ti, co Ježíše opustili, jistě nepřišli o nic, co přijali. Dál v nich mohla znít Ježíšova slova, mohli nad nimi přemýšlet. Ale přišli o zkušenost velikonočního příběhu. Tedy bolest kříže a radost nad prázdným hrobem. Možná se zdá, že to tolik nevádí. Jenže je to zkušenost, kterou potřebuje každý z nás. Ať už ten kříž má v našem životě jakoukoliv podobu, učí nás jedné důležité věci. Poznáváme hranice našich sil, možností, poznáváme sami sebe. Kříž z nás snímá jakékoliv masky a idylické obrazy. Ovšem tím to nekončí. Vyznání Ježíše Božím Synem také počítá s prázdným hrobem, který nám dovolí, že v sobě nacházíme obraz Ježíšův a s ním i poznání, jak konat dál jeho dílo. Když tato slova převedeme třeba do života sboru, křížem je někdy touha utéct pryč, když vidíme, jak to kolem nás vypadá. Prázdný hrob je posila, že najednou dokážeme hledat a nacházet cesty, co se s tou situací dá dělat. Není třeba nikam odcházet, nikam utíkat. Vždyť jsme se přeci odevzdali Ježíši, který má slovo života. A toto slovo přináší život všude, kde bychom sami jinak slyšeli jen mrtvolné ticho.

Pane Ježíši, děkujeme za tvá slova. Je to pro nás někdy těžké je přijmout, ale v tobě nacházíme toho, kdo vede k životu. Nemáme tedy kde jinde načerpat, než právě u tebe. Amen.